

Remissvar:

Remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

Dnr: 30/2022

Sveriges förenade studentkårer, SFS, har erbjudits att lämna sina synpunkter på remissen av Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader. SFS är en sammanslutning av studentkårer vid Sveriges universitet och högskolor. SFS har ett femtiotal medlemskårer vilka tillsammans representerar ungefär 380 000 studenter och doktorander.

Idag utgör bostadsbristen ett hinder för studier på högskola och universitet. SFS släpper årliga bostadsrapporter inför höstterminens början, där läget på landets studieorter kartläggs. 2022 års bostadsrapport visade att 61,5 procent av Sveriges studenter bor på en rödmarkerad ort, det vill säga där möjligheterna att få ett tryggt boende under studietiden var mycket begränsade.¹ Enligt Boverkets bostadsmarknadsenkät 2023 råder det brist på bostäder till studenter på samtliga större studieorter.² Möjligheten till ett tryggt boende under studietiden är prioriterad för studenterna och därför bevakar och verkar SFS för att förbättra studenters bostadssituation.

Allmänt om Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

SFS delar förslagets övergripande ambition om att formulera Boverkets föreskrifter som ett funktionskrav, med syftet att möjliggöra flera olika typer av tillvägagångssätt för att uppfylla kraven. SFS ser även positivt på att det i förlängningen leder till att föreskrifterna får en ökad tydlighet. Det är i sin tur en förutsättning för att kunna bygga och utforma bostäder på ett likvärdigt sätt, snarare än att lösningar blir beroende av enskilda tolkningar av föreskrifterna.

¹ Sveriges förenade studentkårer (2022). *SFS Bostadsrapport 2022*. <https://sfs.se/sfs-bostadsrapport-2022-bostadsbristen-for-studenter-okar-igen%ef%bf%bc/>

² Boverket (2023). *Bostadsmarknadsenkäten 2023*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/bostadsmarknaden/bostadsmarknadsenkaten/#:~:text=Under%202022%20var%20andelen%2028,p%C3%A5%20sidorna%20om%20Allm%C3%A4nnnyttiga%20bostadsf%C3%B6retag.>

I en situation där material- och byggkostnader ökar och det statliga investeringsstödet är borttaget, finns det stora behov av att minska kostnaderna för att hålla uppe byggtakten på bostäder. SFS ser därför positivt på att förslagen i sin helhet bedöms få ned byggkostnaderna på sikt. Samtidigt påtalar konsekvensutredningen att storleken på de eventuella direkta kostnadsminskningarna är marginella och troligtvis inte avgörande för kostnadskalkylen i enskilda projekt.³ SFS vill därför betona behovet av statliga stimulanser av bostadsmarknaden.

SFS vill också lyfta fram att införandet av dessa nya regler behöver följas av kontroll och uppföljning. Detta eftersom mer ansvar hamnar på byggherrarna, och eftersom det finns intresse av att hålla nere kostnader men att detta aldrig får ske på bekostnad av säkerhets-, kvalitets- eller tillgänglighetskrav. Detta är särskilt relevant att ta i beaktning då föreskrifterna kräver anpassade riskanalyser, vilket kan kräva annan kompetens av byggherrar.⁴

Sammanfattningsvis tillstyrker SFS att regler om medicinskåp och hållskydd till spis inte ingår i förslaget. SFS avstyrker att regler om stödhandtag i duschutrymmen inte ingår i förslaget. Nedan utvecklas SFS synpunkter på dessa delar av förslaget. SFS lämnar även synpunkter på andra delar av förslaget som kan påverka studenter eller studenters bostadssituation.

5.2 Övergripande bestämmelser

SFS tillstyrker förslagets övergripande ambition eftersom det tydliggör byggherrens ansvar för att en åtgärd uppfyller alla krav i författningen.

5.2.3 Byggprodukter

SFS tillstyrker förslaget om ändringen av begreppet ”byggprodukter med bedömda egenskaper” till ”byggprodukter med förhandsbedömda egenskaper”, eftersom det förtydligar byggherrens ansvar att alltid bedöma byggprodukters egenskaper. Möjligheterna till ett hållbart bostadsbyggande behöver öka. Här utgör återanvändning av byggprodukter en viktig del. SFS menar dock att återanvändning av byggprodukter aldrig får ske på bekostnad av kraven på funktion, säkerhet och tillgänglighet.

5.2.4 Termen fackmässigt

SFS tillstyrker förslaget om att kravet på fackmässighet ska ingå i föreskrifterna.

5.2.6 Byggherrens kontroller

SFS tillstyrker förslaget att införa bestämmelser om att genomföra kontroller av byggprocessen, för att denna ska kunna kvalitetssäkras. SFS vill särskilt betona vikten av

³ s. 76. Boverket, *Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader; med konsekvensutredning*. 30/2022.

⁴ ”Författningsförslaget innebär i grunden samma säkerhet vid användning som BBR och innebär få ändringar med avseende på vilka krav som ställs på byggnader. Byggherrar behöver oftare arbeta med riskbedömning i enskilda situationer vilket kan kräva annan kompetens än vad som är fallet med dagens regler.” Ibid, s. 4.

kontroll och uppföljning i och med förslaget om att inte inkludera det allmänna rådet om hållskydd till spis eller medicinskåp i föreskrifterna.

5.3 Uppförande av nya byggnader

5.3.1 Skydd mot fall

SFS avstyrker förslaget att inte inkludera det allmänna rådet i BBR om stödhandtag i duschutrymmen i föreskrifterna (avsnitt 8:22 BBR, allmänt råd). SFS motiverar detta med att boendes möjligheter att få tillgång till stödhandtag i duschutrymmen inte ska vara beroende på deras möjligheter att meddela sitt behov av detta. Det ökar ansvaret på den enskilda boende och ökar risken för olivvärdig behandling.

SFS vill även lyfta fram kritik mot förslagets konsekvensbedömning. SFS håller inte med om bedömningen att risken för fallskador främst omfattar äldre personer. SFS vill betona att personer med rörelsehinder eller andra funktionsvariationer också kan omfattas av risken för halkning, och ser mycket kritiskt på att detta perspektiv inte nämns i riskbedömningen.

SFS tillstyrker förslaget att föreskriften om räcken breddas till att omfatta fler situationer och ytor (2 kap. 10 §). SFS tillstyrker även förslaget att krav på visst avstånd mellan dörr och trappa inte bara gäller i utrymningsväg utan generellt (2 kap. 7 §).

5.3.2 Taksäkerhet

SFS tillstyrker förslaget om taksäkerhet med hänvisning till att säkerhetsanalysen anpassas till de specifika förutsättningarna för varje tak (2 kap. 17 §).

5.3.5 Skydd mot bränn- och skållningsskador

SFS tillstyrker förslaget om att inte inkludera det allmänna rådet om hållskydd till spis i de nya föreskrifterna, med hänvisning till att regeln inte är ändamålsenlig och att syftet bättre kan mötas på andra angivna sätt (avsnitt 8:42 BBR). SFS vill dock betona att risken för kontakt med värmekällor som kan orsaka brännskador är särskilt stor hos små barn, och att denna risk ökar i exempelvis studentlägenheter av mindre storlek. För gruppen studerande med barn är risken för brännskador i hemmet därför särskilt viktig att ta i beaktning.

SFS tillstyrker förslaget om att tillåta installation av kokvattenkranar med säkerhetsfunktioner i privata hushåll (2 kap. 34 §).

5.3.7 Skydd mot förgiftning

SFS tillstyrker förslaget om att inte inkludera det allmänna rådet om medicinskåp i de nya föreskrifterna, och delar Boverkets bedömning att kunskapsinsatser för att förhindra förgiftning är ett mer ändamålsenligt styrmedel (avsnitt 8:7 BBR).

5.4 Ändring av byggnader

5.4.1 Säkerhet vid ändring av byggnader

SFS tillstyrker förslagen om säkerhet vid ändring av byggnader.

7. Konsekvenser

7.1.4 Kunskap och vägledning behöver ges på annat sätt

SFS tillstyrker att samhällsbyggnadssektorns förståelse för kravnivåernas bakgrund och kunskap på området behöver stärkas på annat sätt, när det till följd av föreskrifternas nya utformning inte ingår i föreskrifterna.

Linn Svärd
Ordförande
linn.svard@sfs.se
070-545 70 45

Amanda Beckman
Politisk sekreterare
amanda.beckman@sfs.se
076 544 01 09